

13-18 Yaş Grubu Çocukların Voleybol Sporuna Başlama Nedenleri ve Voleybola Karşı Tutumlarının İncelenmesi

İrem EKİNCİ

Kocaeli Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
ozdemirem.95@gmail.com, ORCID: 0000-0003-0732-3200

Prof.Dr.Serap ÇOLAK

Kocaeli Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
ORCID: 0000-0003-3093-0607

Özet

Voleybol günümüzde oldukça popüler bir spor dalı olmasından dolayı gerek hobi, gerek müsabaka amaçlı insanların ilgisini çekmektedir. Çalışmanın amacı, 13-18 yaş grubu çocukların voleybol branşına karşı tutumları ve voleybol branşına yönelmesinde etkili olan nedenlerin araştırılmasıdır. Çalışmaya 13-18 yaşları arasında toplam 82 kadın amatör sporcu katılmıştır. Katılımcılara, kişisel bilgi formu(yaş, spor yılı, aile eğitim durumu, gelir düzeyi), sporcuların voleybola başlama nedenleri ölçeği ve voleybola karşı tutum ölçeği uygulanmıştır. Verilerin analizi için SPSS 25.00 programı kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda; voleybolcuların spora teşvik, sporla uğraş ve spordan beklenti alt boyutu ile tutum toplam puanları arasında ve spor yapma yılı ile tutum toplam puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Voleybolcuların spora teşvik alt boyutunda gelir düzeyi değişkenine göre ise anlamlı bir farklılık tespit edilirken($p<0,05$), yaşlarına göre spora teşvik, sporla uğraş, spordan beklenti ile tutum toplam puan arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır ($p>0,05$). Sonuç olarak bireylerin spora

yönelmelerinde, kendilerini bu alanda geliştirmelerinde, sporun olumlu katkılarından haberdar olmalarında, yetenekli sporcuların keşfedilmesinde ve spora başlamalarında antrenör ve ailenin oldukça önemli rol oynayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Voleybol, tutum, spora katılım, spordan beklenti

Causes of 13-18 Age Group Children to Start Volleyball Sport and Investigation of Their Attitudes Towards Volleyball

Abstract

Volleyball is one of the most popular sports today. People can play volleyball officially or as a hobby. However, it is of great importance in directing people to these sports fields. Two main factors come to the fore in this process. The first of these is to direct the individual to the most suitable sport for him, both personally and physically; The second is to do the routing as soon as possible. For this reason, the aim of the study is to investigate the attitudes of 13-18 year old children towards volleyball branch and the reasons that affect their orientation to volleyball branch. Within the scope of the study, it was examined whether the children's encouragement to sports, engaging in sports and expectations from sports differed significantly according to their total attitude scores of volleyball, age, years of playing sports, family education level, family income level. A total of 82 female amateur athletes between the ages of 13-18 participated in the study. Personal information form, reasons for starting volleyball of athletes and attitude scale towards volleyball were applied to the participants. The normality distribution of the data was determined by the independent samples t test, the Mann Whitney U test, which is one of the nonparametric tests, and the anova tests for multi-group comparisons were applied. As a result of the analysis of the obtained data; A statistically significant difference was found between the volleyball players' incentive to sports sub-dimension and their total attitude scores ($p < 0.05$). While a significant difference was found in the sub-dimension of volleyball players' encouragement to sports according to the income level variable, there was no significant difference between the total score of encouragement, engagement and expectation from sports, and attitude according to the age of volleyball players ($p > 0.05$). As a result, it is thought that the coach and family will play a very important role in the orientation of individuals to sports, developing themselves in this field, being aware of the positive contributions of sports, discovering talented athletes and starting sports.

Keywords: Volleyball, attitude, participation in sports, expectation from sports

GİRİŞ

Spor, insan hayatı içerisinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Kişilerin fiziksel, zihinsel, duygusal ve sosyoekonomik gereksinimlerini sağlarken, bilgi, beceri, liderlik yeteneklerini de geliştiren bir araçtır. Sosyoekonomik gereksinimleri karşılamasıyla birlikte ruh, beden yapısı ve sağlığını güçlendirerek dengeli kişiliğin oluşmasına yardım etmektedir. Bu sebeplerle kişileri spora yönlendirmek, sporcu keşfetmek için yetenek taraması yapmak, başarılı sporcuların yeteneklerinin geliştirilmesine ve antrenman yapmalarını olanak sağlama gereksinimleri ortaya çıkmıştır (Hacıcaferoğlu ve Ark., 2012). Ayrıca günlük hayatın getirdiği tek düzelik ve stresten kurtulmak amacıyla da spor tercih edilmektedir. Kişiler spor faaliyetleri yaparak kendilerine fizyolojik ve psikolojik yönden katkı sağlamaktadırlar. Özellikle takım sporlarına bakıldığında bu katkıların oldukça fazla olduğu görülmektedir (Yetim ve Cengiz, 2005). Takım sporları içerisinde ise voleybol branşının tüm yaş gruplarının ilgisini çekmesi geniş kitlelere ulaşmasına neden olmakta ve bireyler tarafından sıklıkla tercih edilmektedir.

Günümüzde hemen hemen 100 yıllık bir geçmişe sahip olan voleybol branşı, farklı sportif becerileri içeren sportif oyunlar bakımından gelişmiş bir takım oyunudur. Ülkemizde voleybol branşına yönelik ilgi 1919'lu yıllarda başlamıştır. Voleybolun özünde takım ve sporcu bakımından kazanmaya dönük teknik ve fiziki bir çaba, izleyen bakımından yarışmaya dayalı estetik hareketleri bütün halinde içeren bir branş olması ,voleybol sporunun çağımızın popüler sporu arasında yerini almasına sebep olduğunu söyleyebiliriz (Ölçücü ve Ark.,2014).

Voleybol sporu kişinin fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden gelişmesine katkı sağlamaktadır(Bengü 1983; Vurat 2000).Voleybol branşında bulunan becerilere baktığımız zaman, fiziksel koordinasyon, çabukluk, sıçrama, patlayıcı kuvvet, dayanıklılık gibi önemli becerilerin olduğu görülmektedir (Frühner ,1995).Bununla birlikte voleybol oynayan kişilerin kişilik özelliklerini belirlemek için yapılan bazı çalışmalarda Gravelle, Searle ve Jean (1983)'e göre kadın voleybolcularda, başarıma isteğinin yüksek olduğu aynı zamanda enerjik, olumlu düşünebilen ve kendisine saygısı yüksek olan kişiler olduğu belirlenmiştir. Koruç ve Bayar'ın yaptığı bir çalışmada ise kadın voleybolcuların sorumluluk sahibi olduğu,uysal,kendine güvenleri yüksek ve toplumsal yaşamı seven kişiler oldukları tespit edilmiştir.

Tutumların işlevleri hakkında yapılan çalışmalar tutumların teorilerinin otuz yıl öncesine dayandığını ortaya koymaktadır(Katz ve Stotland ,1959).Tutum, kişilerin belirli olgu ve olay karşısında göstermiş olduğu tepkidir. Bu tepkiyi ise daha önceki tecrübelerinden yada doğal yollarla elde etmektedir. Klausmeier, Goodwin, Prasch ve Goodson (1966) tutumu bir fikre, nesneye yada kişiye olumlu yada olumsuz tepki vermenin duygusal düzeyi olarak tanımlamaktadır.

Bireyler ortaokula başlarken veya devam ederken orta ve yüksek derecede olumlu tutum sergilemektedirler (Colquitt,Walker, Langdon, McCollum ve Pomazal, 2012; Hünük ve Demirhan, 2010).İlerleyen yaş ve ergenliğin başlamasıyla birlikte bireylerin olumlu tutumlarında azalma görülmektedir. Özellikle kızların tutumlarının erkeklere oranla daha hızlı azalma durumu söz konusudur (Kim, Schwartz, Capella ve Seidman, 2014).Çelen (2012),yapmış olduğu çalışmada voleybol ünitesini ve Spor Eğitim Modeli'ni kullanarak öğrencilerin tutumlarını incelemiş ve olumlu yönde gelişme tespit etmiştir. Yapılan başka bir çalışmada ise Mirzeoğlu (2014) voleybol ünitesiyle üç öğretim modeline yönelik gerçekleştirdiği araştırmada tüm gruplarda tutum puanlarının düştüğünü gözlemlemiştir.

Tutumların oluşmasında farklı bakış açıları olduğu görülmektedir.Yapılan bir çalışmada McGuire, Reich-Adcock ve Lambert'e göre tutumun oluşmasındaGenetik faktörler, Fizyolojik koşullar (olgunlaşma, hastalık, uyuşturucu alışkanlığı v.b.), Tutum konusu ile doğrudan deneyim, Kişilik, Toplumsallaşma süreci (topluma uyum), Grup üyeliği ve Sosyal sınıf faktörleri sıralanmıştır. (Baysal ve Tekarslan, 2004)

Tutumların gelişmesine baktığımız zaman ise tutumlar doğuştan var olmazlar, sonradan kazanılır ve değişip geliştirebilirler. Morgan'a göre ise Anne-babalar,Akranlar,Kitle iletişim araçları,Eğitim, Politik görüşler ve dini inançlar tutumun oluşmasına etki eden faktörler arasında sıralanmıştır (Alpoğuz, 2014).

Doğrudan ölçülemeyen tutumlar için en güvenilir şekilde ölçebilmek adına farklı teknikler ve materyaller geliştirilmektedir. Geliştirilen bu teknikler içerisinde en yaygın olarak kullanılan tutum ölçüm teknikleri “tutum ölçekleridir” (Baysal ve Tekarslan, 2004).Bu ölçeklerde kişinin farklı tutum içeriklerine göstermiş olduğu tepkileri, belirli kurallar çerçevesinde sınırlandırarak sayısal veri olarak ortaya koymaktadır. Soruların her birine farklı puanlar verilirken kişi vermiş

olduğu cevaba göre puan almakta ve değerlendirilmektedir. Kişilerin vermiş olduğu cevapların toplamından ya da ortalamasından da ölçülen özelliğin tutumu hakkında bilgi sahibi olunmaktadır. (Yenibertiz,2019).

Günümüzde voleybol branşına artan ilgi ve bireylerin voleybola yönelmelerinde etkili olan faktörleri belirlemek, özellikle ergenlik döneminde gerçekleştirecekleri sportif faaliyetlerin onları fiziksel ve zihinsel olarak daha güçlü kılması açısından oldukça önemli olduğu söylenebilir. Bu araştırmanın amacı 13-18 yaş grubu çocukların voleybol sporuna başlama nedenleri ve voleybola karşı tutumlarının incelenmesidir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Yapmış olduğumuz çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden genel tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli yaklaşımı, geçmişte ya da bulunduğumuz zamanda var olanı olduğu şekilde betimlemeye çalışır(Büyüköztürk,2009).

Araştırma Grubu

Bu araştırmaya Kocaeli ilinde voleybol alt yapısında yer alan Büyükkartepe Spor Kulübünden 31(%37,8),Yuvam İzmit Spor Kulübünden 26 (%31,7) ve Körfez Voleybol Akademisinden 25(%30,5) toplamda 82 (Yaş:15,20±1,28) kadın amatör voleybol oyuncusu katılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veri toplanmasında 2 farklı anket formu hazırlanmıştır. Kişisel bilgi formu, sporcuların voleybola başlama nedenleri ve voleybola karşı tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılacak ölçekler ile veriler elde edilmiştir. Böke ve Güllü (2020) tarafından geliştirilen Ortaokul Öğrencileri için “Voleybol Tutum Ölçeği”, Yıldırım (2007) tarafından geliştirilen “Türkiye’de Performans Tenisi Yapan Sporcuların Tenise Başlama Nedenleri ve Beklentileri” ölçeği kullanılmış olup , yüz yüze uygulanmıştır.

Katılımcılara uygulanan birinci anket de demografik bilgilerine(cinsiyet, yaş, eğitim durumu, sınıf,

kulüp adı, kaç yıldır voleybol oynadığı, baba eğitim durumu, anne eğitim durumu, aile gelir düzeyi, kardeş sayısı gibi) dair sorular yer almaktadır. Uygulanan ikinci anket ise 3 bölümden oluşmaktadır. Kısım 1 voleybol sporuna yönelmelerinin sebebini araştıran sorular, kısım 2 katılımcıların bu branşta nasıl profesyonel haline gelmelerine yönelik sorular ,son olarak da katılımcıların bu branşa dair ne beklediklerine yönelik sorulardan oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Ölçeklerden elde edilen verilen SPSS25.00 paket programında analiz edilmiştir. Değişkenlerin normal dağılıma uygunluk gösteren değişkenler için parametrik testlerden independent samples t test, nonparametrik testlerden mann whitney u testi, çoklu grup karşılaştırmaları için anova testleri uygulanmıştır.

BULGULAR

TABLO 1. Spor Yapma Yılına Göre Voleybol Tutum Puanlarına Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P değeri

Kaç yıldır voleybol oynuyorsunuz?	N	Mean Rank	Sum of Ranks	z	P
TUTUM_TOPLAM_PUAN	4 yıl altı	34,10	1398,00	-2,832	,005
	4 yıl üstü	48,90	2005,00		
	Total	82			
SPORLA_UĞRAŞ	4 yıl altı	45,07	1848,00	-1,367	,172
	4 yıl üstü	37,93	1555,00		
	Total	82			
SPORDAN_BEKLENTİ	4 yıl altı	46,32	1899,00	-1,861	,063
	4 yıl üstü	36,68	1504,00		
	Total	82			

Spor yapma yılı ile tutum toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır($p<0,05$)

Tablo1a. Spor Yapma Yılına Göre Voleybol Tutum Puanlarına Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P değeri

Kaç yıldır voleybol oynuyorsunuz?		N	Mean	Std. Deviation	t	P
SPORA_TEŞVİK	4 yıl altı	41	13,2927	3,97016	,538	,592
	4 yıl üstü	41	12,8293	3,83342		

TABLO 2.Yaşa Göre Spora Teşvik, Sporla Uğraş,Spordan Beklenti Değişkenlerine Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P değeri

	yaş	N	X	Ss	Z	p
TUTUM_TOPLAM_PUAN	15 ve altı	51	37,97	1936,50	-1,732	,083
	15 üstü	31	47,31	1466,50		
	Total	82				
SPORA_TEŞVİK	15 ve altı	51	38,93	1985,50	-1,257	,209
	15 üstü	31	45,73	1417,50		
	Total	82				
SPORLA_UĞRAŞ	15 ve altı	51	40,46	2063,50	-,510	,610
	15 üstü	31	43,21	1339,50		
	Total	82				
SPORDAN_BEKLENTİ	15 ve altı	51	40,83	2082,50	-,330	,741
	15 üstü	31	42,60	1320,50		
	Total	82				

Yaşa göre spora teşvik, sporla uğraş ve spordan beklenti ile tutum toplam puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır($p>0.05$).

TABLO 3.Aile Gelir Düzeyine Göre Spora Teşvik Değişkenine Ait Tanımlayıcı İstatistik ve P değeri

	N	X	Ss	Minimum	Maximum	F	P	Farkın kaynaklandığı grup(bonferroni)
4000TL ve daha az ¹	4	17,7500	1,70783	16,00	20,00	3,234	0,045	1>2 p= 0,049

4000-8000 TL(2)	35	12,8571	3,85122	5,00	20,00			1>3 p=0,043
8000 TL ve üzeri(3)	43	12,7907	3,83318	4,00	20,00			
Total	82	13,0610	3,88523	4,00	20,00			

Aile gelir düzeyi ile spora teşvik puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır($p<0,05$). Düşük gelirli ailelerin çocuklarının geleceğiyle ilgili maddi alternatiflerinin az olması, kaygılarını yükseltmekte ve çocuklarının bu spora meslek olarak yönlendirmektedirler.

TABLO 4. Tutum Puanı ile Spora Teşvik, Sporla Uğraş, Spordan Beklenti Arasındaki Korelasyon

		TUTUM_TOPLAM_PU AN	SPORA_TEŞVİK İK	SPORLA_UĞRAŞ AŞ	SPORDAN_BEKLENTİ NTİ
TUTUM_TOPLAM_PU AN	Pearson Correlation				
	Sig. (2-tailed)				
	N				
SPORA_TEŞVİK	Pearson Correlation	,400**			
	Sig. (2-tailed)	,000			
	N	82			
SPORLA_UĞRAŞ	Pearson Correlation	,255*	,345**		
	Sig. (2-tailed)	,021	,002		
	N	82	82		
SPORDAN_BEKLENTİ	R	,143	,295**	,795**	
	P	,200	,007	,000	
	N	82	82	82	

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

Tutum toplam puanları ile spora teşvik, sporla uğraş ve spordan beklenti puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır($p<0,05$).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bireylerin spora yönelmesinde birden fazla etken rol oynamaktadır. Günümüz de spor, büyük bir ekonomik boyuta ulaşmış özellikle kültür ve serbest zaman endüstrisinde önemli bir alan haline gelmiştir. Spor bilimlerinin çeşitli alanlarında Sayısız kulüp, şirket ve federasyon adı altında iş imkanları sağlamaktadır(Amman, 2000).Özellikle elit sporlarda yapılan müsabakalar da büyüyen ödüllerden dolayı spor faaliyetlerine sıcak bakmayan ebeveynler bile çocuklarının elit düzeyde spor yapması için spor faaliyetlerine yönlendirmektedir. Ayrıca, ebeveynlerin statüsü, eğitimi, bilinç düzeyi, çevre koşulları, çocukların yapmış olduğu sporlardan spor yapma nedenlerine kadar farklılık göstermektedir. Maddi gücü yetersiz olan ebeveynler, elit sporlarda verilen büyük ödüller nedeniyle, çocuklarının elit sporlara yönelmelerine veya elit seviyede bir sporcu olmalarına pozitif yaklaşırken, maddi gücü yüksek olan ebeveynlerde bu durum ise statü ve para gibi amaçlardan ziyade, sporun çocuklar üzerinde fizyolojik, psikolojik ve sosyal yönden gelişimine katkı sağladığı düşüncesiyle spora teşvik ettikleri görülmektedir (Amman 2000, Stone 1969, Bourdieu 2015).

Literatür incelendiğinde Çimen ve Yaman (2020) yapmış oldukları çalışmada anne eğitim durumu, aile gelir düzeyi ve spora yaklaşım değişkenine göre spora teşvik, alt boyutunda, baba meslek düzeyi değişkenine göre spora başlama nedenleri ve beklenti alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. Zorba ve Göksel (2016) yapmış oldukları çalışmalarında ise anne-baba eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir farklılık olmadığı tespit etmişlerdir.

Seabra ve ark (2007) tarafından yapılan çalışmada aile gelir düzeyine göre spora katılım ve sporla uğraş düzeyin de önemli rol oynadığını tespit ederken Gündoğdu (2017) tenisçilere yapmış olduğu çalışmada aile gelir düzeyinin spora başlama ve nedenleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmiştir. Çalışmamız da Baba eğitim durumunun düştükçe spora teşviğin artması, eğitim durumunun arttıkça spora teşviğin azalması ve gelir düzeyi ile spora teşvik arasında anlamlı ilişki bulunması literatürde ki benzer çalışmalar ile paralellik göstermektedir.

Salman ve Sunay (2012) basketbolcular üzerinde yapmış oldukları çalışmada spora yönelmede rol model düzeyine göre spora teşvikte anlamlı farklılık tespit etmişlerdir. İngiltere’de genç elit sporcu ve aileleri üzerinde yapılan bir çalışmada, çocukların spora teşvik edilmesinde en önemli faktörün aile olduğu tespit edilmiştir(Baxter-Jones ve Maffulli 2003).Diğer bir çalışmada ise Bayraktar ve Sunay(2006) voleybol sporuna teşvik eden faktörlerin başında beden eğitimi öğretmeni ve aile geldiğini tespit ederken Koçak (2014) yapmış olduğu çalışmada ise voleybolcuların spora yönelmelerinde akran ve arkadaş grubunun etkili olduğunu tespit etmiştir.

Yapmış olduğumuz çalışmada spor yapma yılı ile tutum toplam puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki tespit edilmiş olması bireylerin voleybol oynadıkça başarıyı ve rekabeti yaşadıkça voleybol sporunu yapmaktan daha çok zevk aldıklarını göstermektedir.

Sonuç olarak; Bireylerin spora yönelmelerinde, kendilerini bu alanda geliştirmelerinde, sporun olumlu katkılarından haberdar olmalarında, yetenekli sporcuların keşfedilmesinde, ve spora başlamalarında antrenör ve ailenin oldukça önemli rol oynayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda bireylerin voleybola başlama nedenlerini ve voleybola yönelik tutumlarını tespit etmek sporculara kazandırılmak istenen hedef ve amaçlarına daha ivedikle ve doğru bir şekilde ulaşmasını sağlayabilir.

KAYNAKÇA

Alpoğuz, D. (2014). Algılanan Ana-Baba Tutumlarının İlköğretim Öğrencilerinin Okumaya Yönelik Tutumlarına ve Türkçe Dersi Akademik Başarılarına Etkisi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Amman, MT. (2000). Spor Sosyolojisi. C. İkizler (Ed.). Sporda Sosyal Bilimler, 85-150: İstanbul: Alfa Yayınları

Baxter-Jones, ADG. ve Maffulli, N. (2003). Parental influence on sport participation in elite young athletes. The Journal of Sports Medicine and Physical Fitness, 43, 250-55.

Baysal, A.C, Tekarslan, E. (2004). Davranış bilimleri. İstanbul: Avcı Ofset Matbaacılık

Bayraktar B, Sunay H. (2006). Türkiye’de Elit Düzeyde Kadın ve Erkek Voleybolcuların Spora Başlamasında Etken Eden Unsurlar ve Voleybolcuların Spordan Beklentileri Spormetre Beden Eğitimi Ve Spor Bilimleri Dergisi. 5(2), 63-72

Bengü, M., Voleybol, Adam Yayıncılık, s.16-17, İstanbul, 1983.

Bourdieu, P. (2015). Ayrım: Beğeni Yargısının Toplumsal Eleştirisi. (D. Fırat ve G. Berkkurt, Çev.) Ankara: Heretik Yayınları.

Büyüköztürk, Ş. (2009). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara: PegemA.

Colquitt, G., Walker, A., Langdon, J., McCollum, S. & Pomazal, M. (2012). Exploring student attitudes toward physical education and implications for policy. Sport Scientific and Practical Aspects, 9(2), 5–12

Çelen, A. (2012). Spor eğitimi modeli ile işlenen voleybol derslerinin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor erişü düzeylerine etkisi. (Doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Ankara.

ÇİMEN, E., & YAMAN, MD (2020). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören. Spora Başlama Nedenleri ve Beklentileri (Güneydoğu Anadolu Bölgesi Örneği). *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* , 3 (2), 25-39.

Frühner, B., International Volleytech, p.25, (3), New York, 1995.

Gravelle, L., Searle, L., Jean, P.ST., Personality Profiles of The Canadian Women’s National Volleyball Team, Canadian Volleyball Association Technical Journal, p.13-17, 1983.

Gündoğdu, SD. (2017). Türkiye’de Performans Tenisi Yapan Sporcuların Tenise Başlama Nedenleri Ve Beklentileri (Diyarbakır Örneği). Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Hulusi, B. Ö. K. E., & GÜLLÜ, M. (2020). Ortaokul Öğrencileri için Voleybol Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 130-142.

Hünük, D. ve Demirhan, G. (2010). Turkish adolescents’ attitudes toward physical education. Perceptual and Motor Skills, 111, 324–332.

Katz, D. & Stotland, E. (1959). A preliminary statement to a theory of attitude structure and change. (Koch, Ed.). New York: Mcgraw-Hill

Katz, D. (1960). The functional approach to the study of attitudes. *Public Opinion Quarterly*, 24(2), 163–204. <https://doi.org/10.1086/266945>

Kim, H., Schwartz, K., Capella, E. & Seidman, E. (2014). Navigating middle grades: Role of social context in middle grade school climate. *American Journal of Community Psychology*, 54, 28–45 <https://doi.org/10.1007/s10464-014-9659-x>.

Klausmeier, H. J., Goodwin, W. L., Prash, J. & Goodson, M. R. (1966). Project models: maximizing opportunities for development and experimentation in learning in the schools. Madison, WI: Wisconsin Research And Development Center.

Koçak, Ç. V. (2014). Elit voleybolcuların bu branşa yönelme nedenleri ve beklentileri. *Route Educational and Social Science Journal*, 1(3), 96-111.

Koruç, Z., Bayar, P., “Hentbolcu, Voleybolcu, Atlet ve Taekwondocuların Kişilik Örüntüleri Üzerine Bir Araştırma”, Spor Bilimleri II. Ulusal Kongre Bildirisi, s.20-23, Ankara, 1992.

Mirzeoğlu, A. D. (2014). The effects of peer teaching on the university students achievements in cognitive, affective, psychomotor domains and game performances in volleyball courses. *Educational Research and Reviews*, 9(9), 262–271. <https://doi.org/10.5897/err2013.1690>.

Mirzeoğlu, D. (2000). Voleybol dersindeki davranışların öğreniminde, yapılanmacı öğrenme etkinliklerinin öğrenci erişisi düzeyine etkisi (Doktora tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖLÇÜCÜ, B., Şerife, Ö. Z. E. N., & ALTINKÖK, M. (2014). Spor eğitiminde tokat ilinde voleybol takımlarında oynayan voleybolcuların voleybola başlama nedenleri ve beklentileri. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2014(3), 57-70.

S., Gündoğdu, C. & Hacıcaferoğlu, B. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Spor Tesislerine ve Organizasyonlarına Karşı Düşüncelerinin Değerlendirilmesi (İnönü Üniversitesi Örneği), Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi, Cilt:3, Sayı:1, ss:43.

Salman, Ö, Sunay, H. (2012). Ankara’da 14-16 Yaş Arası Basketbolcuların Basketbola Başlama Nedenleri ve Beklentileri” SPORMETRE Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. 10(1), 25-34.

Seabra AF, Mendonc DM., Thomis MA, Peters TJ, Maia JA. (2007). Associations between sport participation, demographic and socio-cultural factors in Portuguese children and adolescents. The European Journal of Public Health. 18(1), 25-30.

Smith, M. B., Bruner, J. S. & White, R. W. (1956). Opinions and personality. New York: Wiley.

Stone, GP. (1969). Some Meanings of American Sport: An Extended View. Gerald S. Kenyon (Ed.), In: Aspects of Contemporary Sport Sociology (s. 5-27). Chicago: The Athletic Institute.

Tunçel, E. (2021). *Kadınlar voleybol 1. Liginde oynayan profesyonel sporcuların voleybol branşına yönelmesinde aile, çevre ve toplum unsurlarının etkisinin araştırılması* (Master's thesis, İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).

Vurat, M., Voleybol Teknik, Bağrgan Yayınevi, s.38-39, Ankara, 2000.

Yenibertiz, S. (2019). *Bireyselleştirilmiş öğretim modelinin voleybol becerilerinin öğrenilmesine ve tutuma etkisi* (Master's thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).

Yetim, A. S., ve Cengiz, R. İ. (2005). Spor. İstanbul: Yaylacık Matbaası

YILDIRIM, Y., & SUNAY, H. (2009). TÜRKİYE’DE PERFORMANS TENİSİ YAPAN SPORCULARIN TENİSE BAŞLAMA NEDENLERİ VE BEKLENTİLERİ. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(3), 103-109.

Zorba E, Göksel AG. (2016). Türkiye’deki plaj hentbolu sporcularının spora başlamasına etki eden unsurlar ve spordan gelecek beklentileri. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3092- 3101.